

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: celoletna K 520, pol leta 260.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**, lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. **TELEFON št. 11-57.**

BRZOJAVNE VESTI.

Konec srbske krize.

BELIGRAD 19. — Mladoradikalna stranka je predpoludne vsprejela kompromis, ki so ga jej ponudili staroradikalci: Velimirovič sestavi ministerstvo, kateremu bodo tudi pripadali Milovanić, Milosavljević, Andrej Nikolić, Mihael Popović in general Stepanović. Kabinet bo rešil proračun 1908 in trgovinsko pogodbo z Avstro Ogrsko.

Gibanje med turškim vojaštvom.

CARIGRAD 19. Gibanje v obsegu tretjega vojaškega zbora ni še splošno in tudi nima nikakega priznanega voditelja. Vsled gibanja se je pa vsekakor pojavil nov element, ki utegne povspešiti reformno akcijo. Od turške strani se ta novi položaj izkorišča v smeri, češ, da je položaj nastal vsled reformne akcije in da ni radi tega možno uresničiti novih reformnih programov. Gibanje v tretjem armadnem zboru se razteza poglavito na mlade častnike generalnega štaba in na častnike, ki so izišli iz šol treh orožnih vrst. Stevilo členov omenjenega gibanja cenijo le na nekoliko stotin. 28 častnikov, ki so jih doveli semkaj, ne bo, kakor se govori, pomiloščenih, marveč pridejo pred vojno sodišče.

Orkan na Španskem.

MADRID 19. Ob reki Ebro je divjal silen orkan, ki je napravil veliko škodo.

Silni viharji na Ruskem.

PETROGRAD 19. V zadnjih dneh so v nekaterih gubernijah razsajali grozni viharji. Trga gubarnic so bile močno poškodovane.

Revolucija v Hondurasu udušena.

NEW-JORK 19. Od predsednika Hondurasu je dospela brzjojavka, da je vlada udušila revolucionarno gibanje. Sovražnik je bil po desetdnevem boju poražen in je zbežal v San Salvador.

Razpoloženje o sestanku Sturdze in Aehrenthala.

BUKAREST 19. Vsi romunski listi povdarjajo važnost sestanka Sturdze z baronom Aehrenthalom. Vsi listi pa grajajo neko izjavo bivšega ministerskega predsednika Carpa, češ, da se macedonsko vprašanje ne tiče Romunske. Tukajšnji macedonski Romuni protestirajo proti izjavi Carpa.

Brest 19. Križarju »Dupuy de Lome« se je za časa strelnih vaj pokvaril stroj. Ob enem je vsled kratkega stika nastal požar. Križar so odvedli v arzenal, kjer ga popravijo.

PODLISTEK.

Signal.

— Spisal V. M. GARŠIN. —
(Iz ruskega.)

Prišel je na gozdni parobek, pred njim se je dvigal železniški nasip; tu — zgoraj, na tiru je čepel človek in nekaj delal. Semjon je prišel plezati po tistem gor k njemu; mislil je, da je prišel nekdo krast vijake tračnice.

Pogledal je po njem, tu se je bil mož že tudi sklonil pokoncu. V rokah je držal železen drog i zdaj je zgrabil z njim tračnico in jo porinil v stran. Semjonu se je stemnilo pred očmi; hotel je zavpiti in ni mogel. Tu je spoznal Vasilija in dirjal je, kar je mogel, gor, a oni je planil z drogom in ključem za vijake po drugi strani dol.

»Vasilij Stepanič! Očka, golobček, pridi nazaj! Daj sém drog! Bova djala zopet nazaj sino, nihče ne bo zvedel. Vrni se, reši svojo dušo pred grehom!«

Vasilij se ni vrnil, hitel je proti gozdu. Tu je stal torej Semjon pred odvitro tračnico; butara mu je bila pala na tla.

New-Jork 19. Bankirja Franka Zotti so aretirali, ker je poneveril 400.000 dolarjev. Imel je dve podružnici in baval se je z izseljenci.

Madžarski list o slovanskem kongresu.

Košutovo glasilo »Budapest« piše z ozirom na slovanski kongres v Pragi: »Praški kongres je eden najvažnejših rezultatov slovanske propagande. In ta kongres je važen. Ne tolko kongres sam, kolikor cilj njegov, ki je velika nevarnost za državno jedinstvo Ogrske. Kongres hoče zediniti slovansko kulturo. Kaj pomenja to za Ogrsko, v kateri živi 5 milijonov Slovanov? Ako se tudi ti uvrstijo v meje slovanske združene kulture, tedaj pojde najprej proti nam. Vso to stvar so priredili z veliko zvijačo. Pod plaščem kulture hočejo napeljati vodo na mlin slovanske politike, kar je velika nevarnost za Avstrijo kakor tudi za Ogrsko. Doslej so mali slovanski narodi manifestirali svojo borbo največ v tem, da so se neomajano borili za svoj jezik in za svojo vero. Rusija jih je vedno v tem podpirala in je na vse strani razpošiljala svoje agente, ki so ne le slovanske narode v njihovi borbi bodrili na vstrajnost, marveč so si prizadevali, da jih čim več preide na pravoslavje. Potemtakem je Rusija vedno stremila za tem, da postane središčem Slovanstva, ko bi se to zgodilo, bila bi to nevarnost za vso Evropo. Mi Madžari moramo izredno hitro konceptirati vso stvar, močni proti naraščajoči slovanski nevarnosti. Kajti germanstvo ni od daleč za nas tako nevarno kakor Slovanstvo, ki s svojo kulturo neprestano raste.

Vsaj imajo že v Avstriji vodilno besedo — Slovani. Ako bodo imeli pa Slovani svoj kulturni centrum v Petrogradu, je jasno, da ga bodo vedno v tem pogledu upotrebljavali kakor orodje proti nam, da celo rusko orožje bi mogli vzeti na pomoč proti nam in germanstvu.

Panslavisti so se zopet oklenili ideje Kolarjeve, da se morajo Slovani najprej kulturno, potem pa politično zediniti. Panslavisti so v novejšem času opustili versko vprašanje, in so se postavili samo na stališče kulturnega in gospodarskega napredovanja. Da so izločili iz kongresa politiko, to je bilo v velikem interesu samega kongresa in Rusije. Kajti, ako ne bi bilo tako, prišli bi Poljaki na dan s svojimi tožbami proti Rusiji. Kulturni program privlačuje sedaj tudi Poljake.

Vlak, ki pride zdaj, ni tovorni vlak, temveč osebni vlak. In ni ga mogoče zadržati z ničemer; ni nobene zastavice pri rokah. Tračnice ni mogoče djati zopet nazaj; z golimi rokami pritrditi jo, je skratka nemogoče. Treba torej teči, brezpogojno teči v čuvajnico po orodje... »Bog nebeški, pomagaj!«

Semjon je dirjal proti svoji kolibi; sapa mu je pohajala. Tekel je in bi bil večkrat skoro padel. Ko je dosegel gozdni parobek — do čuvajnice je bilo še sto sežnjev, ne več, — tedaj je zaslišal od tovarne sém žvižg. Bila je ura šest. In dve minuti po šestih pride mimo vlak... »Bog nebeški! Reši nedolžne duše!«

In Semjon je v duhu že videl nesrečo pred seboj: kako butne lokomotiva z levim kolesom po tiru, se strese, nagne na stran, iztrga potem debele prage, jih zdrobi na kose... in tu je ravno ovinek, in visoki nasip... in tam, v tretjem razredu, je natlačeno ljudi, vse prenapolnjeno, tudi majhni otroci... Zdaj sedé tam vsi, nič sluteč... »Vsemogočni, ti me pouči!« — Ne, teči do čuvajnice in se pravočasno vrniti, to je nemogoče, nemogoče... Semjon ni tekla do čuvajnice, ampak

Za nas Madjare bilo bi zelo važno, ako bi sedaj započeta slovanska akcija napravila fiasco. Že sedaj smo poluotok v morju Slovanstva in germanstva, ter so nas Slovani stisnili od vseh strani z juga in s severja. V Češki je bilo že slišati stokanje Nemcev. Vseslovanska politika ni zaspala, nego je samo prišla za drugo obliko, in za nas bi bilo zelo nevarno, ako bi Avstrija in Štajerska padli v roke Slovanov. Kakor otok bi se težko ubranili besnim navalom Slovanstva. Radi tega moramo v tej borbi prožiti roko Nemcem našim starim sovražnikom. Treba nam postopati skupno. Naši bratje preko Litve bodo morali s tem še bolj računati nego li mi.

Vladna akcija za Jstro.

V petek zvečer se je vršila na Dunaju pri sekcijskem načelniku dr. Engel na finančnem ministerstvu konferenca, katere so se vdeležili istrski državni poslanci dr. Laginja, Mandić, Spinčić, Rizzi in Spadaro. Sekcijski načelnik dr. Engel je razvijal program, ki ga je sestavila vlada za povzdigo gospodarskih in kulturnih razmer v Istri. Program obsega razne cestne in pristajnečne naprave, ustanovitev 35 novih poštних uradov, telefonične zveze s Trstom, ustanovitev ljudskih, meščanskih in kmetijskih šol z vladno subvencijo, oskrbe za ribarstvo itd. Po stvarni debati so vsi poslanci odobrili vladni program. Priporočali so tudi, naj vlada ozirom na sedanjo bedo vsled suše takoj prične z izvrševanjem svojih obveznosti, ki so izvršeni tekom 10 do 15 let.

Drobne politične vesti.

Potovanje nemške cesarske dvojice v Švedsko. Določeno je, da odpotuje nemška cesarska dvojica dne 1. avgusta v Švedsko.

Srbski cerkveni kongres. — Sklicanje srbskega cerkvenega kongresa smatra se, da je to rezultat kompromisa in koncesije vlade radikalcem. Kongres ima 50 civilnih in 26 duhovskih zastopnikov in 6 škofov. Radikalci razpolagajo s 40 glasovi.

Obsojeni Kninjan. Iz Knina javljajo: Do sedaj je bilo radi demonstracij proti Rauchu obsojenih dvajset odličnih meščanov na skupno 44 dni zavora in 460 kron globe. Semkaj je prišel dvorni svetnik Tončić iz Zadra.

Preganjanje uradnikov v Hrvatski. »Pokret« poroča, da je ozi-

se je obrnil in je tekla še hitreje ko prej. Dirjal je, skoro brez zavesti, naprej. Tako je pridirjal do izdrté tračnice: tukaj so ležale njegove šibe na kupu. Sklonil se je, pobral eno, ne da bi vedel čemu, in je tekla naprej. Kar čudil se je, da je vlak že prihajal.

Tedaj je zaslišal oddaljen žvižg, slišal tudi, kako so se začele tračnice tiho in po taktu tresti... Da bi tekla naprej, ni imel več moči; ustavil se je kakih sto sežnjev od strašnega kraja: tukaj je oblila njegovo glavo razločno večerna zarja.

Tedaj je segel po čepici in vzel iz nje volnen žepni robec; potem je potegnil izza škornja nožič in se prekrizal. »Bog nebeški, daj svoj blagoslov!«

Zabodel si je nož v levo roko nad komolcem; kri je priklopela vun in se ulila v vročem curku; vanj je pomočil svoj robec, ga razgrnil, ga privezal na šibo in držal zdaj kvišku svojo rdečo zastavo...

Stal je tako in mahal z zastavo, in vlak se je že prikazal. Strojvodja ga ni videl, prihajal je bliže in bliže, in na sto sežnjev ni več mogoče ustaviti težkega vlaka!

In kri je tekla in tekla venomer: izdrl sino.

roma da bo zopet premeščenih več finančnih uradnikov. Tako je n. pr. pisarniški oficijal Böheim premeščen iz Vinkovca v Eperjes v Ogrski, čeravno ne zna ni besedice madjarski. — Finančni ravnatelj v Gospiću je jednostavno prideljen finančnemu ravnateljstvu v Zagrebu. Ta premeščenja se izvršujejo na zahtevo Rauchovo in sicer na trošek avtonomnega proračuna. Premeščajo se Hrvati, a Madjari ostajajo na svojih mestih v Hrvatski.

Dnevne vesti.

Razmere pri naših davkarjih na Goriskem in v Istri. Pišejo nam: Poslanec Štrekelj je pred kratkim časom podal interpelacijo radi znanja jezikov davčnih uradnikov. Pomagalo je nekoliko, vdbili smo tu pa tam kakega Slovenca. — Ali finančno ravnateljstvo v Trstu zna si vedno pomagati, kadar gre za interese italijanstva. Skoraj vse davkarje, ležeče na slovenskih tleh, nimajo sistemiziranega uradništva. Kjer bi moral sedeti uradnik IX. čin, razreda, je oficijal, asistent ali celo praktikant. Ravno nasprotno je to pri italijanskih davkarjih, ki so zasedena skoraj skozi in skozi z uradnik IX. čin. razreda tudi ona mesta X. in XI. čin. razreda.

Toliko naj bi zadostovalo za naše poslance, ki so naprošeni, da nas rešijo teh vsakdanjih vdarccev finančnega vodstva v Trstu.

Uradniki vršiti, opozarja se sl. občinstvo, da se bo ista vršila v nedeljo 26. t. m. Ob enem se opozarja one gg., ki so že kupili sedeže in vstopnico, da so iste veljavne za nedeljsko predstavo in da so vstopnice in sedeži skozi ves teden v predprodaji pri tajniku R. Cotiču, ulica Valdirivo 15 (zalogu južnega sadja) in vsak večer v »Citralnici« pri sv. Jakobu.

Izlet v Prago. Dne 16. in 17. t. m. smo priobčili poziv oziroma načrt za izlet v Prago, ki ga priredi trgov.-obrtno društvo za Gorisko. Tam je bilo pomotoma rečeno, da se zvišajo stroški za ves izlet od prvotno naznanjenih K 100 — na K 120 —, dočim znašajo stroški le 110 K.

Poskusna vožnja »Prage«. Nov Llovdiv parnik »Praga« je imel včeraj svojo prvo oficijelno vožnjo. Odrinil je iz pristanišča ob 1. uri pop. in se povrnil okolo polnoči. Poskusna vožnja je bila povsem zadovoljliva. V parniku se je nahajal praški župan dr. Groš z drugimi delegati Prage,

Semjon je pritiskal rano ob život, hotel jo je stisniti, a ni nehala krvaveti; jasno je bilo, da si je zadell globoko rano.

Zdaj se mu je začelo vrteti v glavi: pred očmi mu je migljalo kakor bi plesale muhe; po ušesih mu je zvonilo; potem se je popolnoma stemnilo... Ni videl več vlaka, ni slišal več njegovega bobnenja; le ena misel ga je prevzemala: ne bom zdržal, padel bom, izgubil zastavo; vlak pa bo zdrvil čez me... Pomagaj, o Gospod, pošlji drugega!...

Potem mu je postalo temno pred očmi, prazno v srcu, in prsti so izpustili zastavo... A krvava zastava ni pala na tla; nekoga roka jo je zgrabila in jo visoko zavihtela proti vlaku. Strojvodja jo je zagledal, zaprl regulator in izpustil protiparo. Vlak se je ustavil.

Potniki so poskakali iz vagonov in se zbrali v strmečo gračo. Videli so: mož je ležal tu na tleh, ves v krvi, nezavesten; in drug je stal zraven njega in držal v resnici krvavo cunjno na palici.

Vasilij jih je pogledal vse po vrstici in povsili glavo.

»Zvežite me,« je rekel, »jaz sem izdrl sino.«

Konec.

nadalje namestnik, zastopniki Lloydja in drugi povabljeni.

Protestni shod v gledališču Fonice. Ob nabito polnem gledališču se je vršil včeraj uro trajajoči shod, ki ga je sklical »Fascio« oziroma na nedavno disciplinarno kaznovanje raznih uradnikov radi njih organizatoričnega delovanja. Govorili so gg. Černivec kakor poročevalec, drž. poslanec Pagnini, Benco, Sestani, zastopnik društva zavarovalniških uradnikov in obrambenega društva privatnih uradnikov.

Vsi govorniki so z ostrimi besedami stigmatizirali atentate vlade proti koalicijski pravici in protestirali zlasti radi slučajev gg. Sestana in Pase. Sprejeta je bila resolucija v tem zmislu. Sklenjeno je bilo, da oni dan, ko bo masreglovani g. Pase moral zapustiti Trst, bo povsod počivalo delo. Po shodu se je masa mirno razšla.

Smešnica. — Plesni pogovor. »Verujte mi gospodična; ko bi šel vse trenutke, v katerih mislim na vas, našel bi več, nego sto let!«

Koledar in vreme. — Danes: Eliza prerok. Jutri: Daniel prerok. — Temperatura: včeraj ob 2. uri popoldne + 24° Cels. Vreme včeraj: oblačno, popoldne dež.

Tržaška mala kronika.

Nenadna smrt. Karmela Vidović, stara 27 let, stanujoča v ul. Molin a vento, je včeraj nenadno umrla za kapjo.

Poskušan samomor. Tereza Šusteršič, stara 32 let, je včeraj hotela skočiti v morje radi nesrečne ljubezni. Ljudje so preprečili njeno nakano in spremili so jo domov v ul. Pozzo bianco št. 4.

Lloydove rokavice. Artur Tivoli iz Marsilje je bil aretiran v prosti luki, ker je vkradel štiri pare rumenih rokavic na škodo Lloydja.

Pozor pred »goldinarji!« Trgovec z drobnim blagom J. Parenti v ul. Istituto št. 4 je bil včeraj policijsko kaznovan, ker je imel v izloži cene v goldinarjih.

Ponesrečenja. Alojz Škibin, 21 leten kovač, si je zlomil levo lopatico, ko je spodrsnil na javni cesti. Sprejet je bil v bolnišnico.

— Marij Bertok 27 leten, iz Plavij, si je vsled padca zlomil desno stegno.

Nar. delav. organizacija.

Shod predminole nedelje »N. D. O.« radi ustanovitve delavske konsumne zadruga članov »N. D. O.«, vršil se je, kakor smo že omenili, v gledališčni dvorani »Narodnega doma« ob 10. uri [predp. pred polno dvorano. Pozdravivši navzoče je tov. dr. Josip Mandić v nad uro [trajajočem govoru razpravljaj o socialno-političnem in gospodarskem pomenu združništva [s posebnim obziram na konsumne zadruge. Podal je verno sliko o razvoju pojma združništva: od prvotnega združevanja v svrhu obdelovanja zemlje, lova, ribarenja, do moralnih družeb v varstvo osebnosti in politične svobode, od srednjeveškega stanovskega (cehovskega) združevanja do modernega, od velikega utopista Roberta Owena povespeševanega splošnega gospodarskega združevanja vseh elementov, tlačenih od kapitala in skrajno krivične razdelitve premoženja, ki so se zbrali pod zmagonosno zastavo samopomoči. Združništvo je najmodernejša in najracionalnejša oblika stvarjanja vrednosti, premoženja, izdelovanja, predelovanja in oddajanja istega. Isto je protitežje proti naraščajoči premoči kapitala. Na podlagi izsledov iz Angleške, Švice in Nemčije in raznega statističnega materiala je govornik pojasnil velike koristi konsumnih zadrug, posebno za delavski stan. Tudi »N. D. O.« namerava nastopiti pot združništva. Zvesti si svoje naloge, nameravamo ustanoviti ne le konsumno zadruge, ampak pripravljamo se ustanovitev delavske kreditne zadruge (hranilnice in posojilnice). Za njo pridejo druge zadruge. Kdor hoče delati za delavstvo, mora imeti vedno pred očmi njegov gospodarski napredek. (Odobranje). Vem da ne bo marsikaterim prav. Toda vsaka socialna evolucija zahteva svojih žrtev. Brez žrtev ne bi bilo francoske revolucije, in z njo napredka. In govornik je zaključil z besedami: Velika je naša naloga, velika odgovornost, ki si jo nameravamo nakopati. Toda, nič ne de! Vživamo vaše zaupanje in hočemo vstajati, dokler bo to vaša volja! (Splošno odobranje).

Za dr. Mandić-em se je prijavil za besedo g. Slavoj Škerlj, ki je izjavil, da sicer ne nasprotuje nameravani ustanovitvi, da pa bi po njegovi misli bilo bolje, ko bi se pred konsumno zadruge ustanovila kreditna zadruge, katero ustanovitev je dr. Mandić napovedal. Kar se pa tiče konsumne zadruge, s katero se »N. D. O.« približuje stališču socialne demonstracije, je govornik bil mnenja, da bo ista škodila naši narodni celokupnosti in posebno trgovskemu stanu.

Dr. Mandić je vspešno pobijal pomisleke predgovornika. Na podlagi izkaza od 366 nemških posojilnic iz leta 1902. je dokazal, da je tega leta pripadalo konsumnim zadrugam nekaj nad 53% od kapitala odvisnih delavcev, dočim je nekaj manj od 47%, torej skoro polovica pripadala takozvani buržoaziji (uradniki, profesorji, zdravniki, tovarnarji, rentierji itd.). Združništvo ni nikakor in ne more biti nekaj specifičnega delavskega stana.

Isto je nova splošna oblika društvenega gospodarskega stremjenja vseh nekapitalistov, da si pridobé kolikor možno nazaj svojo gospodarsko neodvisnost, da torej oslabe ekspanzivistično premoč kapitala. Mi vidimo zategadelj, da imajo v Trstu svoje konsumne zadruge ne samo delavci, zasebni uradniki, nego tudi c. kr. uradniki, ki gotovo, vsaj oficijelno, ne stojé še na stališču razrednega boja.

Reklo se je, da je nameravana zadruge naperjena proti trgovcem!... Govornik je v tem obziru izjavil: »Jaz vem prav dobro, da so naši slovenski trgovci vsega spoštovanja vredni in vem tudi, da je boj z neenakimi sredstvi, ki ga morajo v Trstu prestati, težaven. N. D. O. ne bi bila narodna, ko bi odtrgala kak ud od narodnega telesa. Ne, konsumna zadruge ni naperjena proti trgovcem kakor takim! Ista stremi le za rem, da bi kakor delavska organizacija, kar je gotovo njena dolžnost, posredovala direktno preskrbovanje delavstvu s potrebnimi ob nižjih cenah in boljših kvalitetah. Tega se gotovo ne sme braniti delavski zvezi! Slovenska, kakor vsa mala trgovina se more v današnjem stoletju neovirane in brezmejne konkurence ohraniti na površju le s tem, da tlači in po nepotrebnem obremenja ravno nižje, najbolj potrebne sloje — delavstvo in kmete. Ni-li naša dolžnost da temu odpomočemo? Sicer pa so premisleki predgovornika tudi v drugem, narodnem obziru, neosnovani. Prepričan sem, da nameravana zadruge pomenja za slovenske trgovce škodo, nisem pa prepričan, da pomenja večjo škodo, nego jo delajo slovenskim jestvinčarjem sami trgovci — konkurenti. Vsako leto se namreč naše tržišče obogati za par novih trgovin. Ni-li to tudi škoda za trgovce? Raditega lahko trdim, da je nameravana zadruge samo nov, in upajmo, močan trgovec, trgovec delavcev za delavce! (Veliko odobranje).

Gotovo so trgovci podpore potrebni. Naj se pa tudi oni organizirajo in ravno

Za otroke!

Izvrstna hrana za otroke vsake starosti, zdrave in bolehe, slabotne, in nezadostno razvite. Moka »Kufeke« utrdi bolj, nego vsaki izdelek te vrste, živčevje in okostje in vstavi drisko in črevesne bolezni. Podučni zvezek »Dojenček« dobi se zastoj povsodi, kjer se prodaja »Kufeke« ali pa pri tvrdki R. Kufeke, Dunaj III

Poreška klet ..

Filijalka na Opčinah št. 176
IVAN STANICH
velepomočnik v Istri
rodaja
TERAN
najfinije vrste do 14 krajo
liter v sodih najmanj 56 litrov

Na drobno po 20 krajc. liter.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Zesa št. 46.

Zaloga:

Piazza Rosario št. 1.
Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

V soboto 18. t. m.

odprla se je v ulici Belvedere 34

Velika in dobro preskrbljena zaloga

Napolske in bolonjske zmesi

s pridejano tvornico domače zmesi

vsak dan sveže.

Podpisana se priporoča slav. občinstvu, gotova da zadovolji vsaki potrebi, udana

MELANY MINZI.

Pomladanska sezona!

V dobroznani prodajalnici

Maccari & Pross

TRST, ulica Malcanton št. 9

se dobi velika izbira

črnega in barvanega blaga

za moške obleke

po tako nizkih cenah, da se ni bati konkurence

(Na željo se pošljejo vzorci brezplačno).

Cesare Levi

Corso 41. - Urar-zlatař. - Corso 41.

ZALOGA

zlatih in srebrnih ur

Bogata izber zlatih in srebrnih

predmetov.

Vsi predmeti, bodisi zlati ali srebrni nosijo

pečat c. kr. finance v Trstu

Gospodom klijentom se preskrbi male po-

prave brezplačno.

Skladišče šivalnih strojev

G. Trani

TRST ulica Barriera vecchia 19

Cene dogovorne. Plačilo na obroke.

Sprejme se popravljaj šivalnih strojev

vsakega zistema. Prodaja igel, olja in aparatov

Kupuje in prodaja že rabljene

šivalne stroje.

Ne pozabite na

Mirodilnico Tomaža Zadnika

prej Škrinjerjeva

v ulici Farneto št. 33

se dobi vsakovrstne barve, petrolej, čopčev in

parfumerij itd.

Velika zaloga **Kinina Salus.**

Agencija za najeme ..

.. kupovanje in prodajo

hiš, dvorcev in zemljišč

via Arsenale 2-4 (Piazza Verdi)

Telefon 14-73

=====

GOSTILNA

„All'antica Pompei“

TRST

Piazza Carlo Goldoni 4

Ulica Giosue Carducci 5

Izvrstna kuhinja italijanska in

nemška. Pristno vino.

=====

ANTON SKERL

mehanič, zapriseženi izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

vapejara in zaloga električnih svetilk, luči in prodaja gramofonov, zvonov, in fonograf. Zaloga priprav na točni pravljalna delavnica za popravljaj šiv. strojev, koles, motokoles itd

Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah.

TELEFON št. 1734.

=====

F. Pertot

urar I. vrste

Trst, ul. Poste Nuove 9

=====

Gospod Giuseppe Nuzzi & Co.

CERVINJAN.

Stejemo si v prijetno dolžnost naznaniti Vam, da smo poskusili pregnati molje v našem skladišču s Vašim izvrstnim izdelkom »DESTRUCTOR«. Vsepe je prekašal naše pričakovanje v vsakem pogledu, tako, da zamoremo mirno vestjo prorokovati Vašemu izdelku lepo bodočnost, katero v resnici tudi zasluži. Vsepe je bil za nas tem večji, ker smo se že privadili po uporabi toliko ničvrednih izdelkov te vrste čakati gotov nevspeh.

TRST, 15. julija 1908.

Z odličnim spoštovanjem C. SCHMIDL & C.

== V prvi avtorizovani šoli za skušnjo ==

enoletnega prostovoljstva

TRST - ulica delle Poste 10

z italijanskim in nemškim učnim jezikom odprt je letni tečaj tekom poletja. Na stotine usposoblencev iz te šole dobili so izvrstne službe.

Ravnatelj, gimnazijski prof. Riccardo Michs.

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefon št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefon št. 7

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih

patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za **VACUM-CLEANER**.

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG

Točna postrežba in nizke cene.

tako tudi obrtniki, in potem še le se bomo razvijali kakor narod!

Potem se je priglasil za besedo tov. Jaklič, ki je v markantnem govoru opozarjal na koristi konsumne zadruge. Vsak stan mora skrbeti za se, zakaj naj ne bi za se skrbel tudi slovenski delavec, ki je najbolj potreben? (Odobrovanje). — Govorili so še razni govorniki, na kar se je enoglasno — proti enemu samemu glasu, sklenila vstanovitev konsumne zadruge in izvolil pripravljalni odbor od 5 členov. Nato se je s primeranim zaključnim govorom predsednika zaključil shod.

Razne vesti.

Nemci v Rusiji. Ruse je pričelo oskrbeti, ker uvidevajo, da je ruska uprava največim delom v rokah tujcev. O tem vprašanju je nedavno prineslo »Novoje Vremja« članek iz peresa Menčikova. Naslov mu je: »Uprava tujcev.« Pisec povdarja, da je v ministerstvu za unanje stvari od 314 viših dostojanstvenikov 300 ne Rusov, a od teh 198 Nemcev. Od 646 nižih uradnikov je 529 tujcev, večinoma Nemcev. Zato je naravno, pripomnja pisec, da niso isti preveč vneti za življenske interese Rusije.

K temu treba dostaviti, da Nemci razvijajo po vsej deželi najživahneje propagando. V baltičkih pokrajinah imajo Nemci vse polno knjižnic in društev, s katerimi razširjajo svojo kulturo.

Nemški kmetje posedujejo v Rusiji 5,500.000 hektarjev obdelane zemlje, a to tvori površino po priliki tako veliko kakor je zapadna Pruska. Občevanje in kooperacija teh nemških kolonij z njihovo nemško domovino postaja vsak dan bolj intimna in aktivna.

Ta dejstva — zaključuje pisec — morajo vzbuditi duh ruskega nacionalizma in za to ne manjka v Petrogradu listov, ki neprenehoma zagovarjajo, da se izdajo energične odredbe proti očitni nevarnosti.

Skodljivost hišnih muh. Hišna muha širi mnoge bolezni prenašaje nalezljive snovi na hrano zdravih ljudi. Od teh nalezljivih snovi, je tudi takih, ki prenašajo kužne bolezni, tifus in tuberkulozo. Muhe sedajo na odpadke in pljunke bolnikov in njih same, odletavajo in prinašajo na svoji glavi in na nogah nalezljivo snov na hrano, katere se dotikajo. Dokazano je z eksperimenti, kako zamore ena sama muha, na kateri se nahaja tifuznih bakterij, ohraniti iste žive za vsaj tri tedne. Na ta način zamore muha prenašati bolezni tudi na znatne daljave.

Muhe zamorejo požirati tudi nalezljive stvari, in dokazano je, da tifuzni bakterije zamore preiti skozi mušja čreva in ostati živ. Z nekim eksperimentom so konstatirali, da se od 16 nahaja 5 muh, na katerih so zamogli z drobnogledi odkriti tifuzni bakterije. A v muhi se nahaja tudi tuberkulozno nalezljivo klico.

Zato je treba izlasti pljunke bolnikov (tako odstraniti in jih desinficirati s kalcijevim kloridom ali petrolejem).

Iz tega je razvidno, koliko zamorejo muhe človeškemu zdravju škoditi. Izlasti je treba vsako hrano, kuhinjo in jedilno sobo zavarovati pred mušjo navalo s kakim si bodi pogrinalom ali z gosto kovinsko mrežo.

Cesarica Marija Terezija o samostanih in bratovščinah.

x. V drugi polovici 18. stoletja sililo je v mladih letih, ko je človek še nerazodan in se še ne zaveda, ali ima poklic za redovniški stan, vse v samostane; možki in ženske. Plemenitaši in bogatini so posebno radi preskrbovali svoje hčere, ako so jih imeli več, po raznih samostanih, ker jim tako ni bilo treba šteti velikih

dot, ako niso hoteli, da bi njih hčere postale stare device, ali pa se omožile pod svojim stanom, na kar se je strogo pazilo. Možki navzeli so se pa po šolah od svojih učiteljev, ki so bili večinoma redovniki, osobito jezuiti, samostanskega duha in mišljenja ter se odločili za vstop v ta drugi duhovni red, ko še niso mogli razsojevati, ali imajo tudi duševne moči za izpolnjevanje strogih redovniških predpisov. Vsled tega pa tudi ni bilo v samostanih vedno takega življenja, kakoršnega predpisujejo dotične redovniške zapovedi.

Da življenje po samostanih vsled sprejemanja nedoraslih in nerazsodnih členov ni vedno pravilno, pričala se je tudi cesarica Marija Terezija, ki je bila cerkvam, duhovnom in redovnikom jako naklonjena in je v družbi svojih mnogoštevilnih dvornih dam vedno izdelovala dragočene cerkvene obleke, posebne mašne plašče, in jih podarjevala cerkvam. Tudi goriška stolna cerkev poseduje od nje darovane dragocene mašne oprave, izdelane iz svile, srebra in zlata, katere jej je cesarica poklonila, ko se je leta 1752. ustanovila goriška nadškofija in je bil imenovan prvim goriškim škofom Karol Mihael grof Attems-Petzenstein iz Podgore.

Da bi neizkušenim mladostnikom, možkim in ženkam, vseh stanov omejila vstop v samostane, in bi tako marsikoga obvarovala nepremišljenega koraka, kar bi bilo tudi v korist veri in cerkvi in bi se povzdignil ugled duhovnih redov, izdala je cesarica Marija Terezija dne 17. okt. 1770 strogo naredbo glede vstopa in stalnega vsprejema redovnikov in redovnic v samostane.

Po tej naredbi ni smel nikdo položiti redovniške obljube pred dovršenem 24. letom. Ako je kdo prej vstopil v samostan, pa pred položeno profesijo zopet izstopil, ni smel samostan za njega vzdrževanje zahtevati nikakega plačila v nikakoršni si bodi obliki. Naredba je določala:

Ce bi pa kak predstojnik ali predstojnica samostana vendarle vsprejel profesijo kakakega kandidata, ki še ni dovršil 24. leta, zapade dotični samostan globi 3000 gl., kateri pripadejo na vzdrževanje ubogih. Oni, ki prijavi tak čin, dobi tretjino globo. Kandidat pa, ki je storil obljubo, mora izstopiti in se ne more povrniti v samostan do svoje polnoletnosti in dokler samostan ni izplačal omenjeno globo.

Dotičnike varujejo med tem časom državni zakoni; ako se ti z dovršenim 24. letom nočejo vrniti v samostan, mora mu ta vse povrniti, kar mu je morda prinesel, če bi pa prej umrl, mora se vse izplačati njegovim zakonitim dedičem.

Ako bi kak samostan v drugič prelomil te določbe, se samostan brez drugega razpusti. Vsaki prestopek je naznaniti nemudoma dvorni pisarni.

V istem času vstanovile so se tudi mnogoštevilne bratovščine pod raznimi imeni in nameni, ki so zlorabljale zaupljivo ljudstvo v sebične namene. Modra cesarica je uvidela to in je s patentom od dne 17. avgusta 1771 določila, da se ne sme ustanoviti nobena nova bratovščina brez njenega dovoljenja. To je bilo sicer že prej predpisano, a se vstanoviteli niso ravnali po določah.

Vse obstoječe dobrotelne bratovščine se imajo glede njih delokroga strogo uradno preiskati in njih manipulacijo tako omejiti, da ne bodo delale dobičkov, karveč, da se vsi dohodki porabijo v podporo ubogim in v druge pobožne namene.

Bratovščine in zveze z nespodobnimi ali pohujšljivimi pravili, ki so naperjene proti cerkvi ali državi, se imajo razpustiti.

Škofijam se je naložilo, da napravijo in dološljejo izkaz vseh v njih področju obstoječih bratovščin, naznanijo koliko premoženja imajo posamezne, v kaj in kako ga porabljajo; izkazom se morajo priložiti tudi pravila in copia authentica.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13
ter vogal ulice sv. Katarina.

R. Gasperini - Trst

Telefon 1974. — Spediter — Telefon 1974

Prevozno podjetje

: c. kr. avstrijskih državnih železnic. :

Sprejme

razcarinanje kakoršnegasibodi blaga iz mitnic, dostavljanje na dom, pošiljatve, potega kovčegov.

Najdogovornejše cene.

Dunajska
česalka - **A. Bergant**

TRST, Via Fabbri I, III.

Česalka za valovite lasi. Negovalka za roke. Se priporoča cenjenim gospem.

Rojan, ul. Montorsino št. 5

(blizu kavarne „Al volti di Roiano“)

Prodaja se viško vino, opolo in belo ter črno Omiško. — Steinfeldovo pivo.

Za družine nizke cene.

Priporoča se: **A. DOBROJEVIČ.**

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: **Graške Poulards.** Cene dogovorne. — Postrežba na dom. **Ulica Campanile št. 15.**

Najboljša reklama za trgovce obrtnike, rokodelce in zasebnike spleh so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

„Alla Città di Trieste“

Trst, ulica Giosuè Carducci 40 (prej Torrente).

: **Veliki dohodi za nastopajočo sezono.** :

Volnene obleke za moške od gl. 6— do 28—	
„ „ „ dečke „ „ 5— „ 15—	
„ „ „ otroke „ „ 2-80 „ 9—	
Bombaževe „ „ „ moške „ „ 4— „ 8—	
„ „ „ dečke „ „ 3— „ 6—	
„ „ „ otroke „ „ 1-40 „ 4—	

SPECIJALITETE: Obleke črne chamgarn kakor tudi narodno in inozemsko blago.

Izbera vsakovrstnih srajc, hlač, spodnjih hlač in pletenin za delavce.

Naročila za obleke po meri se izvršuje v lastni krojačnici z največjo natančnostjo samo v prodajalnici

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Ulica Giosuè Carducci št. 40 (ex ulica Torrente)

Edina zaloga kvasa

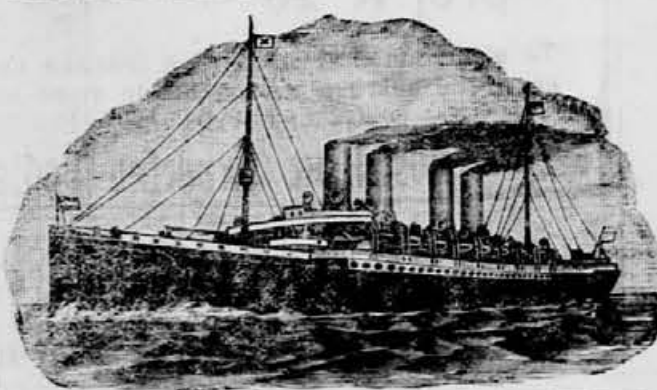
lastnega izdelka

vsak dan svežega, garantirane vrste.

:: za izvoz absolutno konkurenčne cene ::

JOSIP MÜRER — TRST

ulica Barriera vecchia šte. 14. — Brzjavke: JOSIP MÜRER — TRST

Kdor hoče potovati hitro in lepo v AMERIKO, naj se vozi s parniki največje svetovne družbe

Severno-nemški ::::

Lloyd v Bremenu.

Informacije glede cen, črt itd. itd. se dobivajo vedno brezplačno.

Potovanje iz Trsta skozi Bremen v New-York
traja samo 7 dni.

Odhodi v Severno Ameriko iz Trsta skozi Bremen trikrat v tednu. Potniki, ki potujejo na parnikih Severno-nemškega Lloydja so sprejeti povsodi od društvenih uradnikov. — Kdor hoče oditi v Ameriko, naj piše takoj, da se okoristi prilike potovati ceno in lepo. **CENE ZMERNE.**

Na ladiji dobra poskrba.

Potne listke se zamore dobiti v Trstu pri

F. Stumpe, Piazza Giuseppina I

SLOVENCİ NE ZAMUDITE OBISKATI

Pariške prodajalnice obuvala :: :: ::
(Calzoleria Parigina)
Trst ul. S. Antonio št. 4 (hiša Terni)

kjer najdete vsaki dan nove dohode najlepšega obuvala za gospode, gopé in otroke. Največja eleganca, cene zmerne, blago prve vrste

